

Meslek liseleriyle ilgili olumsuz algı kırılacak

İstanbul Sanayi Odası'nın şubat ayı meclis toplantısına katılan Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı, mesleki ve teknik eğitim liseleriyle ilgili olumsuz algıyı kırmak için çalışmalarını belirtti.

Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı, **İstanbul Sanayi Odası**'nın (İSO) 'Küresel Rekabet ve Bilgi Çağında Kaliteli Eğitim Sistemi ve Mesleki Eğitimin Sanayimizin ve Ekonomimizin Geleceği Açısından Önemi' gündemli şubat ayı meclis

toplantısına katıldı. Yaptığı konuşmada meslek liselerine karşı oluşan olumsuz algının değişmesi gerektiğini belirten Avcı, şunları söyledi:

"Bugün itibarıyla organize sanayi bölgelerinde 34'ü resmi 23'ü de özel olmak üzere 57 mesleki teknik lisemizde öğrencilerimize bölümlerine göre 3 bin 500 ile, 6 bin 500 arasında değişen destek veriyoruz. Bu destekten 16 binin üzerinde öğrencimiz yararlanıyor. Organize sanayi bölgeleri dışında açılacak

okullarımızda da teşvik vereceğiz. Böylece stajyer öğrencilere yapılacak ödemeler ile ilgili düzenlemeyi bitirdiğimiz zaman mesleki eğitim

cazibesini biraz daha arttıracacağız. Mesleki eğitimle ilgili sorunlardan birisi de olumsuz algı. Maalesef o okullarda okuyan öğrencileri ve öğret-

menlerimizi de etkisi altına alan olumsuz algıyı kırmak için Bakanlık olarak elimizden geleni yapıyoruz."

Kız çocuklarının daha başarılı olduğunu vurgulayan Bakan Avcı, "Önceki konuşmada özellikle kız öğrencilerimizin ne kadar başarılı olduğunu söyledi. Biz anasınıfında, ilkokulda, ortaokulda ve lisede ne zaman bir yarışma programı olsa sahneye çıkacak başarılı çocuklarımızın yüzde 90'ından fazlasının kız öğrencilerimiz olduğunu gö-

rüyoruz. Lisede oranlar biraz daha düşüyor ama her kademede kızlarımız erkeklerden daha hızlı koşuyor. 10 yıldır kız çocuklarımızın eğitime kazandırılması konusunda çok iyi noktaya geldiğini görüyoruz" dedi.

Nabi Avcı, "2002 yılında MEB'in toplam bütçesi 7 buçuk milyar liraydı. Bunun içinde mesleki teknik eğitime ayrılan 7 bin liraydı. Bugün mesleki ve teknik eğitime ayırdığımız bütçe 8 milyar 700 milyon lira" dedi.

Kapitalizmin işleyişi sorgulanıyor (1)

Prof. Dr. Selahattin
TOĞAY

Gazi Üniversitesi
İİBF Öğretim Üyesi

Geleneksel dış ticaret teorisinin öngörüsü şuydu: İhracat ithalat ilişkisi sonucunda iki ülkeden birisinde dış ticaret açığı olduğunda dış ticaret fazlası oluştuğunda, dış ticaret fazlası veren ülkede fiyatlar yükselir ve dış ticaret açığı veren ülkenin

İhracatı artmaya başlar. En nihayetinde de dış ticaret dengesi ortadan kalkar. Yani serbest ticaret tasarruf fazlasının tasarruf açığı veren ülkelere transferini sağlamaya yeter.

Geleneksel yaklaşım meseleye böyle bakıyordu. ama dünya bir bütün olarak **kapalı bir ekonomi olmasına rağmen** dış ticaret hareketlerinin dengesi ortadan kaldırılamıyordu. Sermaye hareketleri bu sorunun çözümü olacaktı. Dünyadaki tasarruf fazlasının açık veren ülkelere doğru mobilasyonu sermaye hareketleriyle sağlanacaktı. Bu çerçevede 20yy'nin son çeyreğinden itibaren finansal liberalasyon gündelik konuların ayrılmaz parçası haline geldi. Bu konularda geniş bir literatür oluştu. Finansal liberalasyonun ekonomik büyümeyi olumlu yönde etkileyeceğini öne süren tezler geniş çevrelerde kabul görmeye başladı.

Sermaye hareketleri giderek serbestleşti ama

Sermaye hareketlerinin serbestleşmesi Türkiye gibi yeni gelişen piyasa ekonomilerini sıcak parayla tanıştırdı. Uzun vadeli dış kaynakları kendilerine çekebilecek yatırım ortamına sahip olmayan ülkeler sıcak paranın tahakkümü altına girdi. Sıcak para bir yandan çoğu ülkede reform süreçlerinin geri plana tilmesine neden olurken bir yandan da yurt içi tasarrufları azaltıcı bir rol oynamaya başladı. Sıcak para akımları "paradan para kazanma" davranışını körükleyerek "ik paraşahı sorunu", "para birimi uyumsuzluğu sorunu" ve "dalgalanma korkusunu" hayatımızın bir parçası haline getirdi. Yeni gelişen piyasa ekonomileri sıcak paranın yarattığı istikrarsızlıklarla mücadele ederken bu ülkelere **İmkansız Üçlem** kavramı çerçevesinde yeni uyarılar yapıldı. Sermaye hareketlerinin serbest olduğu ekonomiler "ya esnek kur sistemini ya da sabit kur sistemini tercih etmelidir" dendi. Hatta daha da ileri gidilerek yeni gelişen ülkelere bağımsız para politikası uygulamasının mümkün olmadığı görüşü "**İmkansız İkili**" kavramı çerçevesinde tartışılmaya açıldı. Bu bağlamda bazı önemli kıtasetler Türkiye gibi ülkelere açısından tek çıkış yolunun tam dolarizasyon olduğunu tek taraflı bir kararla **ulusal paranın terk edilip** ulusal para yerine uluslararası düzeyde geçerli bir rezerv parasını kullanılmasının en iyi çözüm olduğunu söyledi. Bütün bunlar söylenirken sermaye hareketlerinin serbestliği tartışmaz bir gerçek olarak sunuldu. Sermaye hareketlerinin sınırlandırılması gerekliliğini savunan kıtasetlerin görüşleri hiçbir biçimde değeri görülmedi; müstezhi ifadelerle karşılandı. Sermaye hareketlerinin serbestleştirilmesi başta IMF olmak üzere, finans çevrelerinin hem fikir olduğu hususla başında geliyordu. 2008 küresel krizyle birlikte manzara değişmeye başladı. Kendi başına değer üretme yeteneği olmayan finansal sektörün reel sektörden kopuk biçimde büyümeye başladığı görüldü. 2008 küresel kriz ABD'de mortgage krizi olarak ortaya çıktığında finansal sektörde **verimlilik artışı** ancak ve ancak **kalite düşüşü** ile gerçekleşebileceği görüldü. Bazı finansal varlıkların **çöp** haline gelmesi bunların **zehiri varlıklar** olarak ifade edilmeye başlaması bu durumun en güzel ifadesi durumundaydı.

ve 2008 küresel krizi sonrasında uluslararası para sisteminin ana aktörü olan IMF'de önemli bir tavır değişikliği görüldü. IMF sermaye hareketlerinin sınırlandırılmasının bir seçenek olduğunu söyleyerek kendi bünyesinde yapılan yayınlarda **sermaye girişlerinin mi yoksa sermaye çıkışlarının mi sınırlandırılması** gerektiği hususunu tartışmaya açtı.

Kapitalizmin işleyişi sorgulanıyor

Kapitalizmin işleyişi biçimi son zamanlarda kıtasetçi hayalimizin önemli aktörleri tarafından eleştirilmeye başlandı. Sayın Ali Koç ve sayın **Zeynep Bodur Okyay**'ın tespitlerine bir yenisi eklendi. **ISO başkanı** sayın **Enisa Bathçivan** "Türkiye olarak üretim ekonomisine geçmeli, finansal kapitalizmden vazgeçmeliyiz. Finansal piyasalar, üretim ekonomisine kaynak aktarmalı" derken esas itibarıyla sıcak para akımlarına dayalı finansman biçiminin yarattığı tahribata dikkat çekiyor ve bir sistem eleştirisi yapıyor.

Bu değerlendirmeleri bir yandan Türkiye'nin reform gündemi açısından bir yandan da Dünya ekonomisindeki ana eğilimler açısından ele almak gerekiyor.

2015 yılında Başkan Obama'ya sunulan ekonomik rapor, IMF başkanın 4 şubat 2016 tarihinde yaptığı konuşma ve ABD'deki seçim atmosferine hakim olan söylemler meselelerin uluslararası boyutunu anlamak açısından önemli görünüyor.

Hattaya devam edeceğim.